ल्हाः ल्ह्वंपिं ३७ म्हेसिया न्हूदँ राष्ट्रिय समारोह समिति–११३३ नीस्वन

नायः आः च्वनीगु मुँज्यां ल्यइगु

यैँ(झीगु स्वनिगः)

नेपाल संवत् ११३३ न्हूदँ तःजिक हनेगु नितिं राष्ट्रिय स्तरया न्हूदँ समारोह समिति दयेकेत सःतूगु मुँज्याय् गुलि नं मनूतय्सं ल्हाः ल्ह्वन उपिं सकलें दुजः जुइगु कथं समिति नीस्वंगु दु। नेपाल संवत् राष्ट्रिय न्हूदँ समारोह समिति ११३२ या नायः पद्मरत्न तुलाधर हे उपस्थिति जुइ मफुगु उगु भेलां थुगुसीया नितिं नीस्वंगु नेपाल संवत् राष्ट्रिय न्हूदँ समारोह समितिइ मुक्कं यानाः ३७ म्ह च्वनादीगु दु। वंगु शुक्रवाः जूगु भेलां अथे स्वीन्हय्म्ह दुजः ल्यःगु खःसां नायः धाःसा ल्यये मफत। भेलाय् ल्हाः ल्ह्वनाः दुजः जुयादीपिं सुजिव बज्राचार्य, नरेश ताम्रकार, किरण शाक्य, सरिता महर्जन, पञ्चलाल महर्जन, उमेश स्थापित, राजेन्द्र महर्जन, राजेश शाक्य, उदेन न्हूसाय्मि, नृपेन्द्रलाल श्रेष्ठ, राजेन्द्र शाक्य, प्रतिभा श्रेष्ठ, मोहनकृष्ण डंगोल लगायतयापिं खः। आः न्हूदँ समारोह समितिया स्वीन्हय्म्हेसिया मुँज्या च्वनाः जक नायः ल्ययेगु धकाः धाःगु दु। राष्ट्रिय स्तरया न्हूदँ समारोह समिति धाःसां बास्तवय् फुक्कं हे स्वनिगःया नेवाःत जक लाःगु दु। फुक्कं दुजः जुयादीपिं धैपिं ब्यक्तिगत रुपं खः। अले दुजः जूपिं मध्ये न्हूदँ समारोह समितिइ स्वनिगलं पिनेया छम्ह जक लाःगु दु। अथे धायेत राष्ट्रिय स्तरया न्हूदँ समारोह समिति धायेगु अले विशेष यानाः स्वनिगः दुनेया नं यैं व यलया पिं अप्वः च्वनेगु ज्या जूगुलिं मनूतय्सं उकियात गुगु कथं राष्ट्रिय स्तरया समिति धकाः धायेगु धकाः न्ह्यसः तकं थनाहःगु दु। ता ई न्ह्यःनिसें यैंया नेपालभाषा मंकाः खलकं न्हूदँ समारोह समिति नीस्वना न्हूदँ हनाः वयाच्वंगु खःसा थगुनें निसें जक अथे राष्ट्रिय स्तरया न्हूदँ समारोह समिति नीस्वनेगु ज्या जूगु खः। विशेष यानाः न्हापा न्हापा नेपालभाषा मंकाः खलकं नीस्वनीगु समारोह समितियात हे राष्ट्रिय स्तरया धकाः दावी यानाः वयाच्वंगु खःसा उकियात स्वनिगःया थीथी लागाय् च्वनाः ब्यागलं ब्यागलं कथंया न्हूदँ समारोह समिति नीस्वनाः ज्या यानाः वयाच्वंगु अवस्थाय् बसन्तपुरय् जुइगु समारोहयात राष्ट्रिय स्तरया जुल धकाः धायेफैमखु धैगु सः थ्वयेकेगु ज्या जूगु खः। अन्ततः थगुनेनिसें राष्ट्रिय स्तरया न्हूदँ समारोह समिति नीस्वनेगु कुतः जूगु तसकं बांलाःगु खँ खः तर थुगुसी गुगु कथं राष्ट्रिय स्तरया न्हूदँ समारोह समिति धकाः नीस्वन उकियात कयाः सरोकारवालातय्सं नुगलय् स्याकीगु स्वाभाविक हे खः।

यैँयाः विशेष किपाः ब्वज्या क्वचाल

किपाः ब्वज्याया किपाः शैलेश शाक्य बरे

यैँ(झीगु स्वनिगः)

नेवाः पत्रकार राष्ट्रिय दबू, यैं जिल्ला समितिया ग्वसालय् वंगु शुक्रवाः व शनिवाः निन्हुयंकं किपाः ब्वज्या यैँया जनबहालय् जुल।

वंगु यैँयाःया इलय् फोटो पत्रकार व फोटो ग्राफर तय्सं कयादीगु किपाःयात हे दुथ्याकाः यैँयाः विशेष किपाः ब्वज्या याःगु खः। किपाः ब्वज्याय् लाखे प्याखंया किपाः न्हाप लाःगु खःसा अथे हे यःसिं थनाच्वंगु किपाः ल्यू अले जात्राया किपाः लियांल्यू लाःगु खः। किपाः ब्वज्याय् द्वलंद्वःम्ह मनूतय्सं ब्वति कयाः अवलोकन यानादीगु दु धकाः ग्वसाः खलकं धाःगु दु।

lettgf

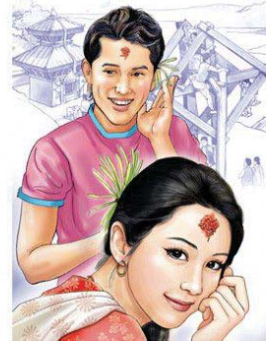

जिमि छय्/म्ह्याय्
थ्वहे २०६९-७-८ गते
फूलपाती खुन्हु स्वदँ
फुनाः प्यदँ क्यनिगु
लसताय् वयागु
उज्जवल भविष्य व
भिंउसाँय्या कामना
यानाः दुनुगलं भिंतुना
देछायाच्वना।

सुहानी महर्जन

बाज्या :- *दशनारां महर्जन*
अजि :- *आशामायाँ महर्जन*
बाः :- *सानुकाजी महर्जन*
मां :- *हसना महर्जन*

दशैं व मोहनि नखःया दथुइ छु पाः ?

श्रीकृष्ण महर्जन

दशैं नखः

हिन्दू धर्मालम्बीतय्सं हनीगु तःजिगु नखः धैगु दशैं खः। कौलाथ्व पारुनिसें दशमी तक ल्याः खानाः दशमी खुन्हु सिन्हः तिकाः थकालिपिन्सं आर्शिवाद बिइगु ज्या यानाः वयाच्वंगु दु। थः म्हसिक मनूतय्थाय् अर्थात थःपिन्सं हनेमाःपिं सकलसिथाय् हे वनाः दशैं नखः हनेगु झ्वलय् सिन्हः तिउ वनीगु चलन दु। सिन्हः तिइगु नाप नापं ध्यबा तकं बिइगु यानाः वयाच्वंगु दु। विशेष यानाः थःलाःपिन्थाय् ला मवंसे हे मगाः धाइ। न्ह्याक्व हे तापाःपिं जूसां थःलाःपिन्थाय् जाकि सिन्हः तिउ वनीगु यानाः वयाच्वंगु खने दु। असत्यं सत्ययात त्याकूगु दिं कथं नालाः भगवतीयात विशेष पूजा यायेगु दशैंया इलय् याइ। दशैं नखःया मूल ज्या धैगु हे सिन्हः तिइगु अले आर्शिवाद बिइगु खः। आर्शिवाद बिइगु धैगु आदर्शवादी सिद्धान्तया आधारय् खः। दशैं धाये धुनेवं हे न्ह्याक्वः हे गरिवम्ह मनू जूसां ला हयाः नये हे माःगु अझ खसी स्याये हे माःगु संस्कार खय् ब्रम्हुतय्गु समाजय् दु। अले दशैंया अर्थ हे छगू कथं ला नयेगु कथं जूवनाच्वंगु दु।

मोहनि नखः

मोहनि नखः धैगु नेवाःतय्गु मौलिक कथंया नखः खः। मोहनि नखःया मूल दिं धैगु कौलाथ्व अष्टमी, नवःमि व दशमी खः। अष्टमीयात नेवाःतय्सं थापं यायेगु दिं धाइ। अले कूछि भ्वय् नयेगु दिं नं धाइ। थापं यायेगुया अर्थ थःपिनिगु जीवनय् माःगु फुक्क कथंया समानंनिसें ल्वाभः तक न्हापा गज्वःगु अवस्थाय् लानाच्वंगु खः उकियात स्वयाः मर्मत यानाः स्थापना याइगु खः। अथे स्थापना याइगु यात हे थापं यायेगु धाइगु खः। थःपिनिगु जीवनय् माःगु फुक्क सामान तयारी अवस्थाय् तयेगु थापं यायेगु खः। अथे सामान थापं याये धुंकाः कुलयापिं फुक्क मनूत झ्वःलाकं च्वनाः केरा लप्तेय् तयाः थापं याःगु थासय् हे च्वनाः भ्वय् नयेगुयात हे कूछि भ्वय् धाइगु खः। उकिया अर्थ फुक्क सामानंनिसें ल्वाभः तकं तयारी अवस्थाय् तयाः कूलयापिं सकलें च्वनाः भ्वय् नयेगु खः। अथे हे छुं नं कथंया सांस्कृतिक गुथि जूसा उगु गुथिया फुक्क सामान नं तयारी अवस्थाय् तयेगु याइ अर्थात थापं यायेगु याइ। कूछि भ्वय्या अर्थ मथुयाः निमना/निमना बजि दानाः हे नयेगु अर्थय् नं कयाः वयाच्वंगु मदुगु मखु। अष्टमी खुन्हु थापं याःगु सामानंनिसें ल्वाभः यात तकं नवःमि खुन्हु पुजा याइ। अथे पुजा याइगुयात स्याक्वःत्याक्व नं धायेगु यानाः वयाच्वंगु दु। स्याक्वःत्याक्व खुन्हु बांचा बली नं बिइगु याइ। अनंलिपा उखुन्हु समेबजि नं नयेगु याइ। नवःमि खुन्हु पुजा यानातःगु सामानत दशमी खुन्हु क्वकायेगु याइ। उगु कथं पुजा यानाः क्वकायेगुयात हे चालं धायेगु यानाः वयाच्वंगु दु। अथे सामान क्वकायेगु धैगु अर्थ जीवनय् प्रयोग यायेमाःगु सामानत थापं यानातःगुयात लित कायेगु याइ। लःल्हानाः कायेगु याइ। अथे हे गुथिइ च्वंगु सामान जूसां नं उगु हे कथं लःल्हानाः कायेगु याइ। अले अथे लःल्हानाः काये धुंकूगु समानयात प्रयोग यायेगु नं याइ। सांस्कृतिक बाजं धिमे, खिं, धाः, दबःखिं लगायतया समानत थायेगु याइ। उगु हे कथं बासुरी, कहां लगायतया पुइगु बाजं जूसा पुइगु नं याइ। उलि जक मखु सफू नं क्वकायाः म्ये तकं हालेगु याइ। उकिया अर्थ अष्टमी खुन्हु थापं याःगु सामान दशमीनिसें प्रयोगय् हइगु खः। विशेष यानाः बुँज्या नाप स्वापू दयाच्वंगु नखः जूगुलिं ईंचानिसें कू तकं लःल्हानाः कायेगुया अर्थ उगु इलंनिसें हे बुँइ वा लयेत अर्थात सामाज्या यायेत तयार यायेगु खः। जीवनय् माःगु समान लःल्हानाः कयाः न्ह्याः वनेगु संघर्षवादी सिद्धान्त ज्वनाच्वंगु मोहनि नखः। मोहनि नखःया झ्वलय् सीकाःभू यायेमाःगु, विशेष प्रकारया हाकूगु मोहनि सिन्हः तिइमाःगु नेवाः संस्कृति खः। मोहनि सिन्हः छगू कथं शक्तिया प्रतिक कथं नं नालातःगु दु।

मोहनि नखः धैगु दशैं नखः थें आदर्शवादी सिद्धान्त ज्वनाच्वंगु मखुसे संघर्षय् वनेगु नितिं तयारी यायेगु कथंया संघर्षवादी सिद्धान्त ज्वनाः वयाच्वंगु नखः। उकिं दशैं व मोहनि नखः धैगु व हे मखु धकाः स्पष्ट जू।

मोहनिया इलय् पत्रिका पिहां मवइगु सुचं

मोहनि नखःया लसताय् कौलाथ्व अष्टमि निसें द्वादसी तक पिहां मवइगु सुचं बियाच्वना। मेगु ल्याः वइगु कौलाथ्व चतुर्दशी (कार्तिक १२) जक पिहांवइगु सुचं बियाच्वना।

नापं मोहनिया लसताय् सकल ग्राहकवर्ग, विज्ञापनदाता, च्वमि, ग्वाहालि व भिंचितामिपिंत दुनुगलं भिंतुना नं देछायाच्वना।

- झीगु स्वनिगः न्हिपौया सकल जः

प्रकाशक : पवनमान श्रेष्ठ, सम्पादक : अमीररत्न ताम्रकार, प्रबन्ध सम्पादक : सचिर महर्जन, उप-सम्पादक : श्रीकृष्ण महर्जन, मू संवाददाता : उपेश महर्जन, विज्ञापन प्रमुख : राजेन्द्र रञ्जित, वितरण प्रमुख : गोर्की श्रेष्ठ, ज्याकू : कोथुननि, असं, यैँ। फोन ल्याः/फ्याक्स : ०१-४२५१४८९, E-mail : swanigahdaily@gmail.com, मुद्रण : गंगा जमुना प्रेस प्रा. लि.

+ २ उतीर्ण सम्पूर्ण विद्याथीहरुलाई हार्दिक बधाई

स्नातक तह व्यवस्थापन (BBS) तथा शिक्षा संकाय (B.Ed) तर्फ नयाँ भर्ना खुल्यो । विभिन्न छात्रवृत्तिहरुको व्यवस्था पनि छ ।

विशेष छुटको व्यवस्था छ

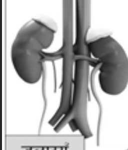

सम्पर्क

मंगल बहुमुखी क्याम्पस

कीर्तिपुर फोन नं : ४३३०३३५/४३३५५६०

जलास्यँ व स्यँलाया ल्वगिपिन्त बांलाःगु घरेलु आयुर्वेदीक वासः व सहलह विधिया विकास जूगु दु । विना अप्रेसन पित्त पत्थरी विलिन प्रक्रियापाखें वासः जुयाच्वंगु दु ।

(डाइलाइसिस व सिकिस्त मजुनिपिनिगु नितिं जक)

वैद्य गणेशबहादुर राउत
विशेष आयुर्वेदीक केन्द्र
गुरुद्वाराया न्ह्यःने, कुपण्डोल, यल
स्वापू : ०१-५५४९९८५, ९८४१२५५३८८

के तपाईको केश झर्दै छ ! चायाँ निकै छ !!

नआत्तिनुहोस् । हाम्रो उत्पादनहरुले केशसम्बन्धी सबैजसो समस्याहरु निराकरण गर्दछ ।

उपचारका फाइदाहरु

-केश झर्न तुरुन्तै रोक्ने
-नयाँ केश उमार्ने
-खोइरो हुनबाट बचाउने र भएकाहरुको केश उमार्ने
-सेतो कपाल हुनबाट बचाउने
-दम, खोकी, पायल्स चायाँ हटाउने (जस्तोसुकै)
-केशलाइ मुलायम र स्वस्थ बनाइराख्ने
-कुनै साइड इफेक्ट नभएको
-महिलाहरुका केश स्ट्रेट गर्दा केमिकलले एकदमै केश झर्ने गरेकोलाई १ हप्तामै
-केश झर्न रोक्ने र नयाँ केश उमार्ने

विशेष जानकारीका लागि

हिमालयन हेयर केयर सेन्टर

भोटाहिटी, ललितकला क्याम्पस अगाडी धार्मिक पुस्तक पसलको माथि
फोन: ४२२९६६३, ९८५१०३१५६०, ९८४९३८८३८८
खुल्ने समय
दिउँसो ११ बजेदेखि बेलुकी ६ बजेसम्म

भिंतुना

मोहनिया लसताय् सकल सेवाग्राही, ग्राहकवर्ग व नेपा:मिपिंत सुस्वास्थ्य, दिर्घायु व उत्तरोत्तर प्रगतिया कामना याना: भिंतुना देछायाच्वना ।

Binaya Narayan

Modern Enterprises

Sukrapath, Kathmandu
phone : 4218420 e_mail : mbinaya@hotmail.com
Panasoni Black & Decker Crompton & other Home appliances.

A D B L Locker Service

घरमा राखे भन्न सकिन्न लकरमा राखे हुन्छ सुरक्षा

...अब तपाईलाई पायक पर्ने स्थानमा

सुनचाँदी कर्जाको सुविधा पनि

Agricultural Development Bank Ltd.
कृषि विकास बैंक लि.

म्हपूजा भिंतुना

मोहनि नखःया लसताय् सकल दुजः, ग्राहक व सेवाग्राही नापं नेपाःमिपिनिगु भिंउसाँय् नापं उत्तरोत्तर प्रगतिया कामना यानाः भिंतुना देछायाच्वना ।

कर्मठ बचत तथा ऋण सहकारी लि.

ठमेल, २९ वडा, काठमाडौं
फोन : ४४१४८७२

भिंतुना

मोहनिया लसताय् सकल सेवाग्राही, ग्राहकवर्ग व नेपा:मिपिंत सुस्वास्थ्य, दिर्घायु व उत्तरोत्तर प्रगतिया कामना याना: भिंतुना देछायाच्वना ।

प्रो. महेश मानन्धर

होटेल रेड प्लानेट

फोन ल्या: :- ४७००७४२
ठमेल, यें

हरे छाय् बलि ब्युगु ज्वी ?

धनबहादुर महर्जन

मोहनिः वलकि जीगु नुगः हिइसे पिइसे च्वनाः ग्याना बगुलिंथ्वजिगु मनयाखँ च्वयागु खः। आश्विन शुक्ल पारु खुन्हु नीसी यानाः छेँ छखाँ बँ थिलाः नःलास्वां तइ। महाष्टमी, महानवमी, विजया दशमी धकाः भ्री सकल नेपाःमिपिसं थःथःगु नखः चखः धर्म, संस्कृति नेवलय् थःथःगु तालं, थःथःगु रितिथितिकथं थी थी द्यः देगलय् द्यः पुजा यानाः छुँ मथू मस्यूपिं निरापराध अवोध, निरिह प्राणी खा, मेय्, हैँय्, फै फातय्गु, हत्या यानाः वलि वियाः नखः चखः हनावया। थः थः गु परम्परा, धर्म व संस्कृति धकाः ज्यू मज्यू, त्यः मत्यः हे मंधासे छकः हे लिफः मस्वसे सोच विचाः हे मयासे मानव सभ्यताया स्वद्धः - दँ न्हयः निसं भ्रीसं गुलिखे अल्याख निरपराध व प्राणीपिनिगु ज्यान कायेगु ज्या याना वये धुन, यानाच्वना।

भीसं भ्रीगु नखः चखः धर्म व संस्कृतिया नामं मिखा तिसिनाः अमानवीय ज्या यानाच्वना। भ्रती वास्तवय् 'मनू' धयातःगु हे मनन यायेफुपिं जुया हे खः। थ्व संसारय् भ्री मनू हे जक खः छम्हसिनं मेम्हेसित खंके फुम्ह, आदर गौरव तयेफुम्ह, मनुखं मनुया व्यवहार यायेफुम्ह, भतीचा सोच विचाः तयेवं हे सकल प्राणीपिन्त थःहे खंके फुम्ह थःत स्याः थें दुःख जुथें मेपिन्त नं स्याः व दुःख जुइगु धायेफुम्ह। थज्यापिं मनूतय्सं निरीह, निरापराध व अवोध पशु (प्राणी) पिन्त पाशविक यातना बियाः भ्रिसं भ्रीगु नखःचखः, धर्म व संस्कृति धकाः जंगली ज्या याना वया च्वना, पाखण्डी ज्या याना च्वना।

थःगु कथं भ्रीसं धात्थेंगु धर्म व संस्कृति नाला कया ला ? हना च्वनागु खःला ? भ्रीसं थुइकेमाःगु दु। आः याना च्वनागु धर्मत संस्कृती सक्कलीगु मखु, वांलाःगु नं मखु। ला हे नयेमाः सा द्यः व संस्कृतिया नामं मखु, थः थः गु शरीरया व चित्तया आवश्यकता कथं भपिया दिसं। मखुसा भ्वाय्कम्वाय्कं अवोध व निरिह प्राणीया ज्यान, धर्म, परम्परा व संस्कृतिया, हिसां यायेगु ज्या आवंनिसे हें त्वःताःन्हूगु भिंगु सम्यक जीवन शैली हनेनु। मोहनि नखः व स्वन्ति नखःया लसताय् सकल नेपाःमिपिन्त भिन्तुना।

नेवाः भ्री नेवाः.........

राधाकृष्ण शिल्पकार व भारबाचो यःया भथुरा शिल्पकारया छेँ आगंद्यः दुपिं जःतय् बाहेक मेमेपिं शिल्पकार जःतय् धाःसा थ्व परम्परा मदु।

नवमी (स्याक्वत्याक्व) कुन्हु सुथय् नवदुर्गाभवानी व अष्टमातृका आराधना पुजा यानाः सलिंचा प्यंगः थपु क्वयुयाना मोहनि स्वनेगु ज्या जुइ। आगंद्यःयात ग्वंगःखाः बलिबिया पुजा मान्ययाना हनेगु ज्या जुइ। पुजा सिधय् धुंकाः समय् नय्गु ज्या जुइ लिपा भ्वय्नइ। थुगु कथंहे छेँ छेँय् नं पुजा याय्गु ज्या जुइ। नःलः स्वाँ नीस्वसांनिसे थीथी शक्ति पीठय् नवरात्री वँपि सकस्याँ छगू पिठय् वना पुजा याना भ्वय्नय्गु नं ज्या जुइ। बहनि आगंद्यः व छेँ नः लास्वाँ क्वथाय् पुजायानाः भ्वयनयाः स्याक्वत्याक्व हनी।

दशमी (चालं) कुन्हु नवदुर्गा व अष्टमातृका पुजायानाः नःलास्वाँ क्वकाय्गु (चालंयाय्गु ज्या) ज्या जुइ। आगंमय् थकालि लिसें छसिकथं अष्टमी कुन्हुलिसे स्वनातःगु ज्याभः क्वकया भुइफसि पालेगु ज्याः जुइ। पायो न्हयाकेगु ज्या आगंछेँय् दुने जुई। पायो न्हयाकेगु भ्वलय् थकालिं भुइफसि पालाः ज्या भःछेलेगु ज्या सुथांलाकी। थ्व हे क्रमं छसिकथं आगंमय्या छेँजः व कमचातय्सं पायो न्हयाका वहे फसि पालेगु ज्या पूवंका ज्याभः छेलेगु ज्या जुइ। आगंमयया जःपिनि छेँया भात (जहान) दुपिं नकिं माजुतय्सं आगंमय. स्वना तःगु थःथःगु थापिंचा लःल्हानाः पायो न्हयकेगु ज्या जुइ। थकालिं छसिकथं क्वकालीपिं जः व काय्मचातय्त व नकिंतय्त सिन्हः संग व मोहनि तिकः स्वाँ वियाः सुस्वास्थ्य व जीवन सुथां लाय्मा धका भिन्तुना विइगु ज्या जुइ। आगंमय् चालं सिधय्का थःथःगु छेँया नःलास्वांकोथाय् पुजा यानाः चालं याय्गु जुइ। छेँया थकालिं छसिकथं छेँजःतयत् सिन्हः स्वां व मोहनि तिकाः भिन्तुनाबिया चालं सिधयका मोहनि तिका स्वाँ बिया सुस्वास्थ्य व जीवन सुथां लाय्मा धका भिन्तुना व आषिश विइ। स्वाँ बियाः सिन्हः तिकेगु ज्या सिधय् धुंका थापिंचा द्यःने तयातगु लापाएँचा छुया छ्वय्ला दय्का समयबजी नयाः भ्वय् नय्गु ज्या जुइ।

थ्वहे जाति मध्यया मङ्गलाछि श्री प्रेम शिल्पकारया छें आगंद्यः दुपिं खलःतय् धाःसा चालं कुन्हु स्वाँक्वकयाः पायो न्हयाकिम्हः मुख्य व्यक्ति आगंमय्या जःतय् मध्य सकसियाँ क्वकालिम्ह (कान्छाम्ह) काय्मचा (मचाजंक्व याय् सिधःम्ह नावालक शिशु जुसानं) यात नायो याना स्वना तःगु ज्याभः क्वकाय्काः ज्वंका लहरी पायी न्हयाकेकेगु ज्या जुइ। थ्व खलःया पाय न्हयाकेगु ज्या आंगंद्यःछेँ पिहाँ वयाः मूलया दोबाटोय् च्वंम्ह क्षेत्रपाल भैरबयात पुजा यानाः भ्वय् सि पाला क्षेत्रपाल भैरबयात स्वचाः उला आगंद्यःछे तु दुहाँ वनी पायो न्हायकेगु ज्याभःत छथाय् तःयाहान् छक पुजा याना चालं क्वचाय्की। अथ हे थःथःगु छेँय् नं. पुजा यानाः चालं याना छेँया मू-लुखा यागु खःगः यात भैरब मानेयाना पुजा याय्मागु परम्परा जुया वयाच्वंगु दु। थ्व पुजा मैपिसं स्वय् मजि थ्व थिति व परम्परा मे-मेगु खलःतय् धाःसा याय् माःगु मदु। थुगुकथं चालं सिधय्का समय् नय्गु ज्या जुइ। बंनि भ्वय् नयःमोहनि नखः क्वचायकी। कतिं पुन्हि कुन्हु पिखालुखुइ नःला स्वांया पंचा नापं विसर्जन यानाः मोहनि नखःयात नेवाः थिति व परम्परा कथं पूर्वकी।

काय्मचा बुया स्वदँ पूवनेवं व न्हुम्ह भौमचायात आगंमय् किस्लि छानाः आगंमय् दुकाकेगु ज्या जुया वयाच्वंगु दु।

(नयाँबजाः, येँ)

shilpakarmhasikasaphu@gmail.com

तलेजु भवानी........

नेपा:राज्यया सत्ता नापं भाग बण्डा जुया ख्वप देशय् राय मल्लं, भोत देशय् रण मल्लं व यैं देशय् रत्न मल्लं बिस्कं बिस्कं राज्यस्थापनायाना राज्ययाना: यैं कान्तिनगरया गुणर्पो(गुणकामदेवया राजदराबार) आ:या हनुमानध्वाखा दरबार दुगु क्षेत्रे हे थ:गु राजदरबार कायमयाना ने.सं. ६२१ बि.सं.१५५८ दँय् थन यैं दरबारे न लिच्छविकालिन राज्यया अधिस्थात्रि देवी मानेश्वरीया प्रतिक दुमाजु भवानी (देगु तलेजु) स्थापनायागु भाषा बंशावली च्वयातगु दु धइगु इतिहासबिज्ञतय्गु धापू । रत्न मल्लं स्थापनाया म्ह दुमाजु भवानी(देगु तलेजु)या देग: हनुमानध्वाखा हाथु द्यः(स्वेतभैरब द्यः) लिधंगु देग: आ न भ्रीसं खना हे च्वना । अनलिपा ने.सं ६८४ बि.सं. १६२० दँय् जुजु महेन्द्र मल्लं दरबारया दषिण पाखे तलेजु भवानीया तग्व: देग: श्रीयन्त्राआकारे निर्माणयाना: तलेजु भवानी स्थापनायागु खनेदु । तलेजु भवानीया थ्व तग्व: देग: सर्वसाधारणतय्त दछिया छक: मोहनिबले नवमी खुन्हु छन्हु जक चायेकी अथेसां उखुन्हु तग्व: देगलय् तलेजु भवानी बिराजमान जुयाच्वंगु दैमखु छाय्धा:सा शप्तमी खुन्हु तलेजु भवानीयात तग्व:देगलं क्वहांबिज्याका मूचुकय् बिराजमानयाना: मोहनि जछि अनहे पूजा याना: तया: नवमी खुन्हु चान्हय् हानं तग्व:देगलय थाहाबिज्याक । दुमाजु भवानी(देगु तलेजु) देग: व द्य: सर्वसाधारणतय्त गुवलें हे खुल्लायाइमखु छाय्धासा थ्व दुमाजु भवानी (देगु तलेजुं)यात मल्ल जुजुतय्सं थ:गुराजकुलया आगंद्य:(आगम,इष्टदेवी)या रुपय्कया: हनाव:गु ख्नेदु । तग्व: दृग:या तलेजु भवानीयात राज्यया हे अधिस्थात्रि देवीया कथं हनावया च्वंगुलिं राज्यया अधिस्थात्रिदेवी सर्वसाधारणया न अधिस्थात्रि देवी जुगुलिं हे दछिया छन्हु जकसां सर्वसाधारणतय्त मल्ल जुजुतय्सं खुल्लायागु लिपा वहे परम्परा शाहबंश नं कायेम हे याना हगु खनेदु । थुगु कथं यैं देय्या हनुमानध्वाखा क्षेत्रे लिच्छविकालिन तानी भवानी छम्ह,रत्न मल्लं स्थापनायाम्ह देगु तलेजु(दुमाजु भवानी) व महेन्द्र मल्लं स्थापनायाम्ह तलेजु भवानीयाना: थन यैं स्वम्ह तलेजु भवानी खनेदु ।

ख्वप देशय् तलेजु व मानेश्वरी निम्हसितं नाप नापं पुजायाना "ॐ श्री ३ स्वेष्ट देवता मानेश्वरी नम: ॐ श्री ३ स्वेष्ट देवता तलेजु नम:"धया निम्हं भवानीयात न बराबर पुजापद्धति चलेयाना हया: थौतक न चलेहे जुयाच्वंगु खनेदु । तर अथेसां यैं व यलय् धासा लिच्छविकालीन स्वेष्ट देवता मानेश्वरीयात बिस्कं तया: दुमाजु भवानी(देगु तलेजु) नां उल्लेखयानात:गु खनेदु ।

नेपालय आ: भ्रीसं व राज्यं महत्वबिया मानेयाना हनावया च्वनाम्ह तलेजु भवानी वास्तवय् सु ख: धका वाला स्वय्बलय् इतिहासबिज्ञतय्गु धापू कथं न्हापा भारत महाराष्ट्र अस्मानाबाद तुलजापुरया तुलजा भवानीया नामं प्रख्यात जुयाच्वंम्ह भवानी त्रेतायुगय् रघुबंशी श्री रामचन्द्रं लंकापति रावणनापं ल्वाना: त्याकेत आराधनाया:म्ह रघुबशींराजखलया इष्टदेवी ख: । रघुबंशी रामचन्द्रया पुस्तातय्गु राज्य मुस्मातय्सं आक्रमणयाना: त्याका कायेधुंका थ्व भवानी मुस्मांतय्गु ल्हातय् मलाय्मा धका: रामचन्द्रया अन्तिमपुस्तां सरदमुनदीप धयागु छगू दीपया जमिनय् ल्हाकाधकुम्ह तुलजा भवानी हे लिपा कर्णातकराज्यया जुजु नान्यदेबयात छन्हु नसंचाय् तसकं हे बांलाम्ह छम्ह मिसां जि छिमि पुर्खाया इष्टदेवी ख: आ जि सरदमुनदीप(सरयूरदीप)या लखय्दुने दु , जित: लिका , जि च्वनागु थासय् भम्व:तय्सं भुना च्वंगुदै धया तुलजा भवानीं रुपि बांलाम्ह मिसां म्हकुसे उजं बियाबिज्यागुलिं जुजु नान्यदेब न्हेलँचाया: भवानीया उजं कथं सरदमुनदीपया खुसिसिथय् वना स्ववं बलय् धात्थें हे छथाये भम्व:तय्सं भुनाच्वंगु खना व थासय् लखय्दुने वाला स्व:बलय् धाथें हे छगू लुयागु बट्टाय् तुलजा भवानीया यन्त्रआकारव: बट्टायापिनं भवानीया पुजाबिवरण सफु नापं सिज:या छगु थलय् तयातय्गु लुइका दरवारेयंका थ:गु कुलया कुलदेवी व राज्यया अधिस्थात्रिदेवी कथं पुजा मान्ययाना प्रख्यातयाना हना व:गु ख: ।

नान्यदेवया अन्तिम पुस्ता जुजु हरिसिंहदेवया शासनकालय् मुस्मांतय्सं आमणंजुइव ग्याना: राज्यत्व:ता: थ:गु इक्ष्टदेवी तुलजा भवानीया यन्त्र नापं ज्वना: परीवार सहीत नेपा: दुने वया: हरिसिंहदेवया लानी देबदेवीं थ:गु थ:छें ख्वपदेसय् ने.सं. ४४५ दँय् ख्वप:देय्या लाय्कुली पलिस्थाया:गु व लिपा जुजु जयस्थिति मल्लं तुलजा भवानीया हे उजं कथं - गन थासय् गा:म्हुया: गा:ल्हाकीबलय् चा:बराबर पाय्छि जुइ अन हे जिगु देग: दयेकि धइगु आज्ञाबियाबिज्या:गु उजं कथं ख्वपदेय्या थिथि थासय् गा:म्हुया: हान चांल्हाका चाबराबर: जू मजू स्व स्वं वंगु बखते युथिनिया दरबार क्षेत्रया अग्निहोत्री नांया निवासय् दुथाय् गा:म्हुया चा:ल्हाका स्व:गु बखते चाबराबर जुया पायेछि जूगुखना: अनहे तुलजा भवानीया देग: देय्केत अग्निहोत्रीयात मेथाय् हे थाय्या व्यवस्थायाना: बिलन निवास त्व:तेमानेमजुया ब्रम्हुया च्छयाबिपरित बलजफ्ती अग्निहोत्री ब्रम्हुया निवास स्यंका देग: निर्माणया:गु व लिपा ने.सं. ८१२ जुजु जितामित्र मल्लं थ्व तुलजा भवानीयात तलेजु भवानी धया: नां प्रख्यात या:म्ह भवानी ख: ।

मल्लकालय् नेपालय् हरेक मल्ल दरबारय् तलेजु भवानीया देग: दुगु खनेदु । मल्लकालीन दरबाय् तलेजु भवानीया देग:: थें हे तु देगु तलेजुया देग: नं दुगु खनेदु । देगु तलेजु मल्ल जुजुतय्गु कुलदेबतया नापं इष्टदेव नं ख: । अथेजुया: थ्व देगु तलेजु भवानीया द्य:: मल्ल राजकुल सिबाय् मेपिंसं स्वय्. मजिउ । देगु तलेजु व तलेजु शाक्तिसंप्रंदाय्या छम्ह हे देवीया निगु रुप ख: । देगु तलेजु मल्ल शासकतय् कुलदेवताया नापं इष्टदेवी ख:सा तलेजु मल्लकाल लिपानिसें नेपा:या अधिस्थात्री देवी ख: । प्रताप मल्लपिनिगु अभिलेखय् तलेजु व देगु तलेजु भवानीयात चण्डी , भवानी , कालिका इत्यादि संज्ञा बिया निम्हेसितं इष्टदेवी धया त:गु खनेदु । यैं स्वनिग:या स्वंगू हे मल्लदरबारय् तलेजु देग: बिद्यमान दु । मल्ल जुजु तय्गु मूल छें ख्वप: जुगुलिं थन ख्वपय् दुगु तलेजुया देग:दकलय् पुलांगु धइगु मान्यतादु । यैंया तलेजु भवानीया तग्वदेग: ख्वप:या तलेजुया प्रतिनिधित्व याय्त दय्कूगु ख: । अथेसां वास्तुकलाया दृष्टिं यैंया तलेजुया तग्व: देग: मेमेगु देग: स्वंया: बिशेष रुपं भव्य खनेदु । बि.सं. १६२० दँय् जुजु महेन्द्र मल्लं थ्व तलेजु भवानीया तग्व: देग: दय्कूगु ख: । नेपाली वास्तुकलाया इतिहासय् थ्व देग:या महत्वपूर्ण थाय् दु । तलेजु भवानीया तग्व: देग: निमार्णया सम्बन्धय् छगू जनश्रुति थुकथं न्येनेदु - महेन्द्र मल्ल तलेजु भवानीया तसकं भक्त जूगु व छन्हु ख्वपय् वना भवानीया पुजाआराधना यावले तुलजा भवानी जुजु खना: तसकं हे लयताया भवानी यैं देशय् नं जित: पलिस्थाया धया: उजं बिया: बिज्यागुयानापं देग: गय्याना गुकथंया रुपय् दय्केगु धइगु नापं भवानी थ:हे छम्ह भम्व:या रुपय वया: जुजु महेन्द्र मल्लयात निर्देशन नापं बियाबिज्यागु कथं हे जुजुं तलेजुया देग: श्रीयन्त्रयाआकारय् दयेकाबिउगु व भवानी भम:या हे रुपय् तलेजुया तग्व देग:लय् दु दुहाँबिज्या:गु ख: धइगु थन जनश्रुति दु । तलेजुया थ्व तग्व:देग: निर्माणया:बलय् न्हापानिसें हे थन दुम्ह राज्यया पुलाँम्ह अधिस्थात्रि मनमानेश्वरीरुपी तानी भावानीयात वेवास्ता यागुलिं थ्व तानी भवानी तंचाया: तलेजु भवानीया तग्व:देग: न्ह्याको हे निर्माणया ज्या यसानं देग: मवनीगु जनश्रुति न्येनेदु । न्ह्याको हे ज्याया:सा नं देग: पू मवंगुया हुनिं छु ख: धया जोतिष केना स्वंवलय् तानी भवानीयात मानेमयासें बेवास्तायागुलिं थ्व देग: दयेकेगुज्या: पूमव.गु ख: धका वाचाय्का: तानी भवानीयात छेमापुजायाना छेमा फोना: १०८ गजू छाया: तानी भवानी खुसिजुइका: तानी भवानीयाके हे उजंकया: आ: भ्रीसं खनाच्वनागु तलेजु भवानीया तग्वदेग: दय्केगु ज्या: पू वंगु ख: धइगु थन जनश्रुति न्यनेदु । अथेजुया: तानी भवानी तलेजु भवानीया तता न. धाइ । तानी भवानीया गुप्तकोथाय्दुने ईल्लमिकं गजूत खनेदुगु खँ गुप्त कोथाय्दुने वना: मोहनिबले तान्त्रिक बिधि कथं पुजा याना: मेय् प्वस: बिइगु छगू ऐतिहासिक ज्या: २ दसक दँ तक ज्या याय्धुंकुम्ह आचाजुं दीक्षा बियात:म्ह(आचा:जु पाखें बिधिवत गुप्त दिक्षा कयात:म्ह) यैं कामपा वडा नं.१९ लायख:गल्ली तजाफ: दमाईत्वा:या भाजु हिराबहदुर खड्गी शाहीजुया भनाई दु । भाजु हिराबहादुरया धापू कथं थ्व तानी भवानी थाये म्ये प्वस: बिइबलय् म्येयात पुजायाना अनिवार्य मू हायेकेमा:गु खँ धयादी । जबकि मेमेगु द्य:पिंथाय् मेय् प्वस: बिइबलय् म्येयात मू हाकेमा:गु अनिवार्यता खनेमदु । थन प्वस: बिउम्ह म्येया स्यु दरबारे छवय्मा:गु परम्परा नं दुगु खँ धयादी ।

तलेजु भवानी छम्ह तान्त्रीक देवी ख: । हिन्दू व बौद्ध सम्प्रदाय्तय्सं थ्व तलेजु भवानी तसकं हे मानेयाना वयाच्वंगु दु । विश्वया हे छम्ह जक दुम्ह म्वाम्ह(जिवित)देवीया रुप कथं श्रीकुमारी माजुयात न तलेजु भवानी मनु(मानव)अवतारया रुप कथ कया: मानेयाना हना वयाच्वं.गु दु । तलेजु भवानीं बिउगु श्रापया कारणं हे जुजु जय प्रकाश मल्ल पृथ्वीनारायण शाह नापं पराजित जुया यैं मल्ल शासकतय्गु पतन जुगु ख: धइगु थन न्यंनेदु । न्यंनेदु कथं जुजु प्रताप मल्लयात तलेजु भवानीया विषेश कृपा दुगु व नगरबासीत: दक्व देने धुंका: तलेजु भवानी व जुजु प्रताप मल्ल पासा म्हितीगु जुयाच्वन । थथे जुजु नापं जू म्हितीबलय् तलेजु भवानी शारीरीक रुपय् हे (भौतिक रुपये हे) प्रकतजुया: बिज्याना: म्हितीगु जुयाच्वन । थु कथं चान्हे चान्हे तलेजु भवानी व जुजु प्रताप मल्ल जू म्हितिगु जुजुया लानिं सिया: म्वा:मदुगु संका उपसंका या:गु तलेजुं भवानीं वा:चाय्का: तलेजु भवानी तंचाया आइन्दा जि थु कथं प्रत्यक्ष शारिरिकरुपय् वयेमखुत जि आइन्दा शाक्यकुलया म्ह्याय्मचाया रुपय् जिवित देवी कुमारीया रुपय् जि वय् धया: प्रताप मल्लयात बचं बिया: शक्यकुलया म्ह्याय्मचायात गथे गुकथं कुमारी ल्यये धैगु बिधि नापं कनाबिज्याना: अन्तरध्यान जुयाबिज्यात धइगु न थन जनश्रुति न्यँने दु: लिच्छविकालीन नेपा:या अधिस्थात्रि देवी मनमानेश्वरीयात लिच्छवि जुजुतय्सं " ॐ श्री ३ स्वेष्ट देवी मानेश्वरी देवी " धया व मल्ल जुजुतय्सं तलेजु भवानीयात "ॐ ३ स्वेष्टदेवी " धया मानेयाना व:गु इतिहासंय् खनेदु ।

shilpkarpm@hotmail.com

तलेजु भवानी

नेपालय् तलेजु भवानी ने.सं.४४४ दँय् सिम्रौनगढं (आया बारा जिल्लां) कर्णातक राज्यया जुजु हरिसिंहदेवं ह:गु ख: धइगु थन इतिहासय् भ्रीसं ब्वनाच्वना । तर वास्तवय् हरिसिंहदेवं थन तलेजु भवानी हय् न्ह्य: न थन तलेजु भवानी दु धइगु थन दसु खनेदु । सायद अवलेया थनया भवानीयात तलेजु भवानी मधासें तानी भवानी धाइगु ज्वीमा: । तानी भवानी धा: थाय् तलेजु भवानी धा राज्यं हनेकनेयाना: मानेयाना वयाच्वंम्ह राज्यया अधिस्थात्रि देवी हे ख: । न्हापा निसें हे भ्री नेपा:मितय् थ:थ:गु कुलया रक्षाया लागिं मातृशक्तितयृत थ:गु इष्टदेवी कथं क:घाना: हना मानेवंयाना वयाच्वांगु परम्परा खनेदु । भवानी नं छम्ह मातृशक्ति हे ख: ।

भाषा बंशावली च्वयात: कथं लिच्छवि जुजु बिश्वदेवं (बृषदेवं) थ:कुलया आगं द्य: (इक्ष्टदेवी) यात हे तान्त्रिक बिधिकथं थ:गु कुल व राज्यया हितया लागिं राज्यया हे अधिस्थात्रि इक्ष्टदेवीया रुपय् पलिस्थायाना: इक्ष्टदेवीया भिं नां " राजदेवी " तया प्रख्यातयाना दय्दँसं बिशेष पुजायाना वगु खनेदु । अन लिपा न्हापाम्ह (प्रथम) मानदेवं राज्यया व थ:गु कुलयाम्ह हे अधिस्थात्रि इष्टदेवी" राजदेवीया "या नां हीका: थ:गु हे नां क्वकया:" मानेश्वरी "तया ना. छुना प्रख्यातयाना ह:गु खनेदु । अबलय् तक थ्व नेपा: छगू बिशाल देय् जुयाच्वंगु खनेदु ।

नेपा:या इतिहासबिज्ञतय्गु धापू कथं ने.स. ३१७ दँ न्ह्य: तक नेपा: छगू बिशाल देय् जुयाच्वंगु लिपा नेपा:या दक्षिणया ज:लाख:ला देय्या समाजय् ब्वलाना वयाच्वंगु सनातन धर्म वर्णाश्रम धर्मया पक्षपातितय्सं" तछ्या राज्यया" धइगु कुटनिति बिशाल नेपालय् न घुसपेथ जुजुं पूर्व मध्यका:निसें अबलेया तात्कालीन बिशाल नेपा: कुचा कुचा जुजुं वं बलय् गन गन राज्य स्थापना जुल , गन गन राज्यया नाय:त (शासकत:) बाय् नेतृत्वयाइपिं च्वन थाय् लाय्कू दत, अन अन थ:थ:गु राज्यया अधिस्थात्री देवी न पलिस्था यायां यंकल । अलय् थ:गु राज्यया अधिस्थित्रीयात तात्कालनी राष्ट्रिय भाषं (आया नेवा: भाषं.) तानी भवानी धया वाय् भवानीया थीथी नां तयायंकल ज्वीमा: गथेकी येँया भवानीया नां तानी भवानी धया त:गु खनेदु । नेपा: देशं पिने ल्हासाय् तक नं नेपा:या प्रतिनिधि नाय:त च्वंगु दरवारय् तलेजु भवानी दुगु खँ थन भ्रीसं न्यनेदु । तिर्थलाल न:घ:भनिया श्री तललेजु भवानीया इतिहासय् च्वयात: कथं न्हापा न्हापा नेपा:या थीथी राज्य दुगु थाय्त गथेकि : सक्व देय् (साँखु), फपिं देय्)(फर्पिङ) , किपु देय् (किर्तिपुर) , पालुङ्ग देय् ,न्वाक्व देय् (नुवाकोट) , जोशीगा: देय् (गौकर्ण), टोखा देय् (टोखां) , थिमि देय् (ठीमि) ,ग्वंल देय् (पशुपति चावहील) ,पनौति देय् (काभ्रे पनौति) , हागीगां देय् , यल देय्, ख्वप देय् व येँ देय्या नापं नेपा:देशं पिने ल्हासाय् तक न तलेजु दुगु खँ च्वयात:गु खनेदु ।

लिच्छविकालीन नेपा:या अधिस्थात्रिदेवी मनमानेश्वरी मानदेवया राजधानी येँ देय्या बिशालनगरया हाडीगाउँ मालीगामे आ न भ्रीसं खना हे च्वनातिनि । ऐतिहासिक बिशालनगर मिंनया: ध्वस्त जुइधुंका कलिगत संम्बत ३८२७ दँ पाखेँ लिच्छविकालीन जुजु गुणकामदेवं नेपाल मण्डलया येँ दक्षिण- मंजुपतन यंगाल कोलिग्राम बस्ती व उत्तर-यंगु कोलिग्राम बस्ती नां या थीथी लिगु बस्तीयात समायोजितयाना: कान्तिपुर नगर दयेका: आ:या हनुमानढोका लाय्कू क्षेत्रय् थ:गु राजप्रशाद (राजदरबार) (गुर्णपो)

प्रकाशमान शिल्पकार

दय्का थ:गुकुलया कुलदेवीया नापं इष्टदेवी मनमानेश्वरीया प्रतिक तानी भवनीयारुपय् थ:गु लाय्कूक्षेत्र आ:या मखन ताराराणी बहालय् स्थापना या:गु जुइमा धइगु भ्रीसं अजूमानयाय् बहजु ।

प्राचिन नेपा:या मध्यकालया पूर्वाधय् नेपा:या राजधानी व राजदरवार ख्वपय् हिले: धुंका: शक्तिमतया प्रवल उपासक मल्ल जुजुतय्सं राज्यया अधिस्थत्रिदेवी मनमानेश्वरी देवीया प्रतिकया रुपय् ख्वपलाय्कुलि नं स्थापनायाना आराधना यागु धापू दु ।

नेपालय् लिच्छविकाल पतन जुया मल्लकाल उदय जुइधुंका मल्ल शासकतय्सं लिच्छविकालीन परम्परा व संस्कृतियात धमाधम् न्हंकाच्छय्गु नीतिकया हगुलिं लिच्छविकालीन तानी भवानीया नां प्रचारय महल व थुकिया महीमा व पुजाआजा याय्गुलिं राज्यं कम महत्व यिबा वयाच्वंगु हे बखतय् ने.सं. ४४४ बि .सं.१३८१ दँय् कर्णातकराज्यया जुजु हरिसिंहदेवं थ: नापं हे:म्ह थ:म्ह इष्टदेवी " तुलजा भवानी " ख्वप देशय् ने.सं. ४४५ दँय् हरिसिंहदबेया लानी देबदेवीं पलिस्थायाना मोहनि बलय् ददँसं १०८ म्ह बाहाँ(नेया ५४ म्ह व दुगु ५४ म्ह) भवानीयात प्वस: -(बलि) बिइगु प्रथा आरम्भयाना वहे तुलजा भवानीयात हे राज्यया अधिस्थात्री इष्टदेवीया रुपय् मानेयाना देय्न्यंक प्रचारप्रसार यागुलिं थन न्हापानिसें दुपिं लिच्छविकालीन राज्यया अधिस्थात्रि देवी बाय् तानी भवानीपिनिगु नां व महीमाया प्रचार कम जुजुं वन । येँ देय्या तानी भवानी बाहेक मेमेथाय्या न्हापायाम्ह तानी भवानीयात राज्यं हनेकनेयागु खने मदुसानं येँ देय्या तानी भवानीयात धा:सा कम महत्व तया सान राज्यं दँयँ दँसं मोहनिबलय् छम्ह प्वस:(बलि) बिया मेया: पुजामानेयाना वयाच्वंगु थन खनेदु । यँ देय्या तानी भवानी येँ देय्या थ:ने त्वा: व क्वने त्वा:या दथुत्वा: मखंत्वा:या तानी बाहालय् आ:न भ्रीसं खना हे च्वनातिनि ।

ने.सं. ६०२ बि.सं. १५३९ दँय् जुजु यक्ष मल्लया देहवसान जुइधुंका: यक्षमल्लया स्वम्ह काय्पिं जेठा राय मल्ल ,माहीला रत्न मल्ल व कान्छा रण मल्ल बिचय् ब्यागलं च्वंना: ....ल्यं ७ पेजय्

पर्ब: चीकूम्ह मूर्ख बुरा-२

माओ त्से तुङ

चीनी कम्युनिस्ट पार्टीयात सहयोग मयाय्गुया घोषणा, हर्ले १९४५ या अप्रिल २ खुनु वाशिङटनया विदेश विभागया प्रेस संमेलनय् या:गु ख: । थ्व घोषणाया बारे सीकेत "हर्ले व च्याङ काइ शेकया ज्व: ला:गु बकंफुसुलु भाषण" माओत्से तुङ्गया रचना मुना त:गु स्वंगूगु अंग्रेजी संस्करण विदेशी भाषा प्र. गृह पेकिङ १९६५ ग्रन्थ ३ पौ ३३१-३४ स्वया दिसँ ।

कम्युनिस्टया विरुद्धय् च्याङ काइ-शेकयात ग्वाहालि याय्गु अमेरिकी सरकारया नीति अमेरिकाया प्रतिक्रियावादीतय् वे हूजक ख: । चीनी जनताया सफलताया लँय् पंगल: जुयाच्वंपि चीनी व विदेशी प्रतिक्रियावादीतय्गु ग्वसा: फुक्कं पक्का नं असफल प्रयास जक ख: । थौंया विश्वय् जनवादी शक्तिया कार्यदिशा हे मूदिशा ख:, प्रतिक्रियावादीतय्गु ग्वसा: फुक्क पक्का नं असफल प्रयास जक ख: । थौंया विश्वय् जनवादी शक्तिया कार्यदिशा हे मूदिशा ख:, प्रतिक्रियावादीया अ:ख:गु कार्यदिशा थ्याक्क थ्वया अ:ख: हे । प्रतिक्रियावादीया अ:ख:गु कार्यदिशा राष्ट्रिय स्वाधीनता व मूजनवादी कार्यदिशायात फ्वाय्गु कुत: याना च्वंगु दु । थ्व गबलें हे ज्वी फैमखु । छाय् धा:सां स्तालिनं न्हापां हे धया दीगु दु - पुलांगु संसारया स्वंगू त:धंगु अन्तरविरोध थौ. नं दहे दनि । न्हापांगु साम्राज्यवादी देशय सर्वहारावर्ग व पूजीपतिवर्गया दथुइ दैगु अन्तरविरोध ख:, निगूगु विभिन्न साम्राज्यवादी देशया दथुइ दैगु अन्तरविरोध:, स्वगूगु ख: उपनिवेश व अर्धउपनिवेश छखे अले मेखे थ्वयात लगाम तया त:पिं साम्राज्यवादी देशया दथुइ दुगु अन्तरविरोध । थ्व स्वंगू तत:धंगु अन्तरविरोध दया च्वंगु जक नं मखुसे न्हापा स्वया: वेगं विकास नं जुया वना च्वंगु दु । थ्व स्वंगू अन्तरविरोध दया: नं विकास जुया च्वंगुलिं, छन्हु थन्यागु नं ई वइतिनि गबले सोभियत विरोधी, कम्युनिष्ट विरोधी व जनवादी विरोधी प्रतिक्रियावादी कार्यदिशा न्हना वनी ।

जे.वी स्तालिन "लेनिनवादया भूल सिद्धान्त" ग्रन्थावली, अग्रेजी संस्करण विदेशी भाषा प्र.गृह मास्को, १९५३, सफू ६, पौ ७४-८२.

थौंकन्हे चीनय् निगू तत:धंगु महाधिवेशन जुया च्वंगु दु । छगू को मिङ ताङया खुगूगु राष्ट्रिय महाधिवेशन व मेगु ख: कम्युनिष्ट पार्टीया न्हय् गूगु राष्ट्रिय महाधिवेशन । थ्व निगू महाधिवेशनया उद्देश्य सर्गा:व पाता: थें पा: । छगू (कोमिङ मिङ ताङ) या उद्देश्य ख: कम्युनिष्ट पार्टी व चीनया जनवादी शक्तियात न्हंका: चीन देशयात ख्यूँ कोथाय् कुने यंकेगु:, मेगु (कम्युनिष्ट पार्टी) या उद्देश्य ख: जापानी साम्राज्यवादी व वया न्हिपं चीनया सामन्ति शक्तिया सिहासन फाता-पुइका: छगू न्हूगु जनवादी चीन दय्केगु । थुगुकथं चीन छगू तुयूगु जलय् हया बीगु । थ्व निगू शक्तिया थ: थवय् संघर्ष जुया च्वंगु दु । भ्रीत गाक्क विश्वास दु, चीनी कम्युनिष्ट पार्टीया नेतृत्वय् व चीनी कम्युनिष्ट पार्टीया न्हय् गूगु महाधिवेशनया कार्यदिशाया जलय् च्वना: चीनी जनतां पूर्ण विजय यानां तोती तिनि, नापं को मिङ ताङया प्रतिक्रान्तिकारी कार्यदिशा अवश्य नं न्हना वनी ।

भाय्ह्यूम्ह – विपेन्द्र महर्जन

मोहनीया नव दुर्गा स्वरूप कुमारी पुजा

वैदिक कालय् न्हयांगुं ज्या खँय् कुमारी दइगुयात मांगलिक अर्थया रुपय् कायेगु चलन दु । वैदिक कालय् जुजु ल्यज्या तकं पंचकुमारी पाखें जुइगु पौराणिक आख्यानत दु । पौराणिक कालय् कुमारी हे अन्धकासुर वाणासुर, कोलासुर, शुम्भ, निशुम्भ, चण्डासुर वध याःगु खःसा चामुण्डां असुरतय्त् बध यानाःथःस्वयं कुमारीया स्वरुपय् हिलावंगु धइगु उल्लेख दु । कुमारी हे ब्रम्हा, विष्णु व इन्द्रया दुःख भय यात नास यायेत सफल जूम्ह खः धाइ । मोहनिया नवरात्री ज्वःछीं कुमारी पुजा क्वमचायेकं मोहनीया पुजा विधि पुरामजू धाई । उकि आश्वीन शुक्ल कौलाथ्व पारु निसें दशमी तक नवदुर्गा पुजा तान्त्रीक विधिं यायेमाःगु अले थ्व भिन्हु या भवनी, महालक्ष्मी, महासरस्वती, महाकाली, षष्टिका, सप्तमातृका, अष्टमातृका, नव दुर्गा व दशमहाविधा आदिया नामं उपासना, आराधना प्रजा याईगु खः । नवरात्र ज्वःछिं फरक फरक उमेरया कुमारी प्रजा आराधना याइगु खः । थ्व प्रजा विधिइ कुमारीया उमेर नं निर्दिष्ट यानातःगु दु । गनं दथ्छि दुम्हनिसें कया २० दँ दुम्ह कुमारी यात पूजा यायेगु वांला धाई । तर विशेष याना छदँ निसें कया ९ दँ तक या कुमारीयात पुजा यायेगु साधक तयत लाभदायक जुइसा १० दँ निंसें १६ दँ याकुमारीयात युवती कुमारी माने यानाः उपासना यायेगु उत्तम धाइ । तर विशेषयाना १२ दँ निसें २० दँ दुपि कुमारी पिन्त सुकुमारी स्वरुप पुजा याये मज्यू-धयातल उकिया कारण दच्छि जक दुम्ह कुमारी संवेदनशील मजूनिम्ह जुयाः खः । कुमारी पुजा यायेत जातिभेद यायेमज्यू अले कुमारीया लक्षण नं जांच यायेमाः छाय् धाःसा कुलक्षणम्ह कुमारी पुजा यायेबले उकिया फल नं बांलाइ मखु । गनं गनं १२ दँ च्वय्यापिं कुमारी नं पुजा यायेमज्यू धयातःगु दु ।

पुजा यायेत योग्यपिं कुमारी सफा सुधर मां वौ दुम्ह ख्वाः चकंम्ह, हिसि दुम्ह, ल्हाःतुति पतिं सुलुक्क च्वनाः मिखा वांलाना यूचुपिचु धाःपिं सं हाकु नाचु व सः नं नायु वांलाःपिं स्वस्थ शरिर, वा हायमवंनिपिं, अपाङ्ग अगंभङ्ग धेःखू मदुम्ह सक्षम व शान्त निडर स्वभाव जुयाः रजस्वला मजूनिम्ह कुमारी पुजा यायेत लाय्क जुइसा उकिया फल नं वांलाइ । विभिन्न उमेर कथं फल नं फरक दु । २ दँ दुम्ह कुमारी पुजा यायेवले धर्म अर्थ व शमया प्राप्ति जुई । ४ दँ दुम्ह कुमारी पाखें अकाल मृत्यु, अल्प मृत्यु, शारिरीक रोग, पीडा, दुःख व दरिद्र नाश जुइगु खः । ५ दँ दुम्ह कुमारी पाखें आरोग्य, सुख, किर्ति व कामना पुर्ज जुइ ६ दँ दुम्ह कुमारी पाखें शत्रु नाश जुइसा । ७ दँ दुम्ह कुमारी पाखें ऐश्वर्य, सुख, पुत्रलाभ व विजय प्राप्त जुइ । ८ दँ दुम्ह कुमारी पाखें शत्रुनास व शत्रुयात बशय् तय् फै अले १० दँ दुम्ह कुमारी या पाखें शौभाग्य धन धान्य नापं ईच्छीत फल दइ । उकिं नवरात्रीवलय् नव दुर्गाया प्रतिक कुमारीया वर्ष व इमिगु नामं पुजा यायेमाः धयातलः । नव रात्रीइ पुजा याइपिं कुमारीया उमेर व लां थथे खः ।

१) नवरात्रीया न्हापांगु दिन पुजा याइम्ह कुमारी शैलपुत्री अर्थात हिमालय् पर्वतया म्हयाय्, थ्वया वहान थुसा अले ज्वंसा जवगु ल्हाती त्रिशुल, खवगु ल्हातिइ कमल ज्वना च्वंम्ह तुयु वर्णम्ह खः । थ्वया प्रतिक स्वरुप २ दँ दुम्ह कुमारी पुजा याइगु खः ।

२) नवरात्रीया निन्हुकुन्हुया कुमारी व्रम्ह्यारिजी थ्वया जवगु ल्हाती जपमाला, खवगु ल्हाती कमलडलु खः । थ्वया प्रतिक स्वरुप ३ दँ दुम्ह कुमारी पुजा यायेगु ।

३) स्वन्हुकुन्हुयाम्ह कुमारी चन्द्रघण्टा थ्व देवीया कपालय् घण्टाया आकारं अर्थ चन्द्र दुगुलिं सुवर्ण वर्णयाम्ह स्वंगःमिखा, भिपा ल्हाः दुम्ह, सिंह गयाच्वम्ह भगवती खः । थ्वया प्रतिक स्वरुप ४ दँ दुम्ह कुमारी पुजा यायेगु ।

४) प्यन्हुकुन्हुयाम्ह कुमारी कुष्मान्हा सूर्य मण्डलया मध्य भागय् सिंह गया च्वनाच्वंम्ह थ्व कुमारीयात भुयुफसिं यःगु जुयाः कुष्माण्डा (संस्कृतं भुयु फसियात कुयमाण्डा धाइगु) नां जुगु थ्वया प्रतिक स्वरुप ५ दँ दुम्ह कुमारी पुजा यायेगु ।

५) न्यान्हु कुन्हु याम्ह कुमारी स्कन्दमाता खः । खुपाल्हाः दुम्ह कार्तिकेय् कुमारयात स्कन्द नं धाइगु खः । शैलपुत्री व्रम्हयारीणी जुया माहादेव नाप विवाह याये धुंका दुम्ह स्कन्दकुमार कार्तिकेयया मां जूगुलिं स्कन्दमाता धाःगु खः । थुकिया प्रतिक स्वरुप छदँ दुम्ह कुमारी पुजा यायेगु भिं जुई ।

६) खुन्हुकुन्हु कात्यायणी कुमारी खः । कात्यकुल याम्ह कात्यायण ऋषि भगवतीयात म्हयाय्या रुपं दय्का धकाः तपस्या यानाः दुम्ह म्हयाय् जुयाः कात्यायणी नाम जूम्ह, कृष्णया इलय् वृन्दावतया गोपिनितय्तं कृष्ण नाप हवने दयेमाः धकाः आराधना याम्ह कात्यायानी भगवती व्रजतय् अधिश्वरी नं खः । थ्व भगवति स्वरुप ७ दँ दुम्ह कुमारी पुजा यायेगु ।

७) न्हय्न्हु कुन्हु पुजा याइम्ह कुमारी खिडँबलय् हाकुथें हाकुसे च्वंम्ह भयंकरं रुपम्ह सं फँ फँ तयाः सलगयाः जुइम्ह भक्तयात अभयदान बीम्ह सासः पतिकं मिज्वाला पिकाईम्ह ग्यानापुम्ह काल रात्री खः । कालयात नं नियन्त्रण यायेफुम्ह जुया थ्वयात शुभकारी नं धाः, थ्वया स्वरुप ८ दँ दुम्ह कुमारी पुजा यायेगु खः ।

८) न्यान्हु कुन्हु पुजा याइम्ह महागौरी अतिशान्त तुयु वर्णम्ह डमरु व त्रिशुल ज्वनाः वर व अभय मुद्राय् च्वनाच्वंम्ह, प्रतिक स्वरुप ९ दँ दुम्ह कुमारी पुजा याइगु खः ।

९) अथेहे गुन्हु कुन्हु पुजा याइम्ह कुमारी सिद्धियात्री देवी, पुराणकथं थ्व देवीयात शिव नं आराधना याना सिद्धि प्राप्त याःगु जुया शिवया शरीर बच्छी मिता जूगुलिं अर्ध नारिश्वर नं धाइगु खः । थ्व गुम्हम्ह दुर्गा भववती सिद्धियात्री व्रम्हपवर्त पुराणयाः श्री कृष्ण खण्डय् उल्लेखित अजिमा, लघिमा, प्राप्ती, प्राकाम्य, महिमा, ईशित्व, बशित्व, सर्वस, दूर श्रवण, वाकसिद्धि, कल्पवृक्ष, सृष्टि, संहार व अमरत्व आदिया सिद्धियात्री जुयाः थुकिया प्रतिक १० दँ दुम्ह कुमारीया पुजा आराधना उपासना देव, ऋटषि, साधक, भक्त आदि सकसिनं भकिपुजा आराधना याइगु खः ।

उकिं मोहनीवले हनुमान योकाय् लाय्कलिइ नवरात्र ज्वःछि शुरु निसें नवमी तक गुन्हुयंक न्हिन्हिसिया कुमारी उमेर कथं फरक फरक कुमारी नाप कुमार न पुजा याइगु चलन दु । अले दशमी कुन्हु सम्माननीय श्रद्धेय कुमारीयात विशेष रुपं तलेगु भवानी सहित पुजा अर्चना याना देशया नायः (राष्ट्र प्रमुख) यात न्हापालाङ्ग मोहनी स्वांसिन्हः अलगतया लिपा मेपिन्त स्वांसिन्ह वीगु चलन दु ।

हनुमान ढोकाय् नलास्वनि कुन्हु निसें दशमीलतक पुजा याइपिं कुमारी जमा ३६ म्ह व कुमार ११ म्ह यात सं च्वयाथें याइगु खः ।

१) पारु कुन्हु - २ दँ दुम्ह कुमारी - २ म्ह - १० दँ कथं याम्ह कुमार - १ म्ह

२) दुतिया कुन्हु - ३ दँ दुम्ह कुमारी - २ म्ह - १० दँ कय्याम्ह कुमार - १ म्ह

रुकमिणी श्रेष्ठ

३) तृतिया कुन्हु - ४ दँ दुम्ह कुमारी - २ म्ह - १० दँ कृययाम्ह कुमार - १ म्ह

४) चतुर्थि कुन्हु - ५ दँ दुम्ह कुमारी - २ म्ह - १० दँ कृयायाम्ह कुमार - १ म्ह

५) पंचमी कुन्हु - ६ दँ दुम्ह कुमारी - २ म्ह - १० दँ कृयायाम्ह कुमार - १ म्ह

६) षष्ठी कुन्हु - ७ दँ दुम्ह कुमारी - २ म्ह - १० दँ कृयायाम्ह कुमार - १ म्ह

७) सप्तमी कुन्हु - ८ दँ दुम्ह कुमारी - २ म्ह - १० दँ कृयायाम्ह कुमार - १ म्ह

८) अष्टमी कुन्हु - ९ दँ दुम्ह कुमारी - २ म्ह - १० दँ कृयायाम्ह कुमार - २ म्ह , - १० दँ दुम्ह कुमारी - ९ म्ह

९) नवमी कुन्हु - १० दँ कयंपि - २ म्ह - १० दँ कृयायाम कुमार - २ म्ह - १० दँ च्वनाच्वंपि - ९ म्ह

जम्मा ३६ म्ह

जम्मा ११

थ्व हे हेतुं नेपाःमितय् मोहनि हनेमाःपिनि गुलिस्यां न्हि न्हि गुलि सयां नवमी गुलिस्यां दशमी कुन्हु थःथःगु छेँय् मिसमचा कुमारीयात पुजा याइगु चलन दुसा नेवातय् आगमय् गोप्य पुजा तान्त्रीक पुजाविधी कथं कलश व कुमारी नं स्वना पुजा याइगु खः ।

मोहनि व स्वन्ति नापं न्हूदँ ११३३ या लसताय् दुनुगलं भिंतुना
भिंतुना

नेवाः भ्रीं नेवाः थितिं हे मोहनि नखः हने

न्हुछेभक्त शिल्पकार

नेपाःमितय् दकलय् तःधंगु नखः मोहनि नखः धकाः मान्यता कायम जुया वयाच्वंगु थ्व नखःयात थीथी मूल्य मान्यताया लिधंसाय् हनेगु चलन दु । नेपाः विविध भाषाभाषी व धर्मालम्वीतय्गु देय् खः । थीथी कालखण्डया थीथी शासकतय्सं नेपालमण्डलय् नखः चखः यात गुकथं हन जनतां नं उकथे नखः चखः हंकेगु प्रवृति जुया वयाच्वंगु थन खने दु । अथेहे सतायं थ्यंपिं शासकतय्गु हालिमुहाली दुने हे थःपिंत समाहित यायगु प्रवृति नं दु । धर्म व संस्कृतिया खँय् शासकतय् नापं समाहित जुइमफुपिं नेवाःत थःपिं हे अलग च्वनाःथःपिनिगु तजिलजि, संस्कृति व धर्मया रक्षा याना वया वयाच्वंगु नं खने दु । मेखे सत्ता व शासनलिसें सतिपिं मनुतय्सं शासकतय्सं गथे गथे धाल अथे अथे हे यानाः थःपिनिगु धर्म, कला संस्कृतियात नं बिचलनय् यंकूगु दु । गुकिंयाना कालान्तरय् वनाः थःपिनिगु मौलिक धर्म, कला, संस्कृति, व सम्पदायात हे ल्वःमंकाः लिपा थःपिंत क्वचिंकातःगु संस्कार हे थःपिनिगु मौलिक विधि व्यवहार व संस्कार कथं नाला थःपिनिगु नेवाः तजिलजि व संस्कृति विशेषयात न्हंकेगु ज्या जुया वनाच्वंगु दु । गुकिं यानाः थन द्यःलां द्यः पित्यनेगु ज्या जुयावयाच्वंगु दु । थुकिया दसि बलिप्रथाया बिरोध नं छगू खः । थुकियात बःबिया वयाच्वंगु छगू आयातित धर्म प्रभाव नं खः । अभ्रः स्पस्तं रुपं धाय्गु खःसा पश्चिमि धर्म व धर्मया अनुयायीतय्सं नेपालय् धार्मिक अतिक्रमण यायां वयाच्वंगु हुनिया नापं भ्रीसं वाः मचाय्कुसे व धर्मनिरपेक्षताया वास्तविक अर्थ बुझेमःजुइक अग्रगामीया नामे भ्री न्हःज्याना वनाच्वंगु हुनि नं खः ।

नेपालय् थीथी कालखण्डय् थीथी शासकतय्सं नेवाःतय्गु अनेक मौलिक परम्परागत न्हंकेकथं राज्यं व शासकतय्सं क्वचिका वयाच्वंगु छगू नखखः मोहनि नखः । चन्द्रमास कथं न्ह्याइगु कौलाथ्व पारु (आश्विन शुल्क प्रतिपदा) कुन्हु नःलस्वाँपियाः अष्टमी कुन्हु कुछिभ्वय्, नवमी कुन्हु स्याक्वत्याक्व व दशमी हुन्हु चालंयानाः हनीगु थुगु नःखयात शासकतय्गु प्रभावं कौलाथ्व सप्तमी कुन्हु फुलपाति, अले महाअष्टमी, महानवमी व विजया दशमी धकाः भगवती महामायात पुज्यानाः दशैया नामं भ्रीत क्वचिंकाः थुगु नखः हनेगु न व हंकेगु जुया वयाच्वंगु दु । नेपालमण्डलया मौलिक नखः मोहनिया महत्व व प्रभाव कम याय्कथं देय्न्यंकया नेपाःमितय्त थ्व नखः हनेत राज्य सत्ताया लिधंसाय् आम जनतातय्त क्वचिंका वयाच्वंगु नखःखः ।

भ्री नेवाःतय्सं मोहनि नखः हर्नगुया लिउने द्यः पुज्यायेगु मान्यता जक मखुसें थःगु जीवन यापनया भ्वलय् थःथःपिनिगु लजगाः अभ्रं सुथां लाय्मा व शिल्पकला अभ्रं च्व न्हयायेमा धकाः थःपिंसं छ्यलाबुलाय् हयाच्वनागु ज्याभःयात स्वनाः श्री विश्वमद्यःयात साधना याइगु खः । अथे हे जीवन यापनया भ्वलय् थःपिंके नं देव देवताया आचरणय् थें शक्ति संचय् याइगु नखः मोहनि नखः ख । थन भ्रीसं थ्व मौलिक मान्यतायात अज्ञानता वा जातीय् म्हसीका वा जातीय् गौरबताया कमीया कारनं भ्री नेवाःतय्सं नं थ्व नखःयात दशैया नां बियाः थुकिया मौलिक नां तंकेगु, न्हंकेगु मचाय.कं न्ह्यानावनाच्वंगु खने दु । देशय् आःतःधंगु राजनीतिक हिउपाः थन नागरीक व सामाजिक स्वतन्त्रता जुइ धंकूदु । नागरिक स्वतन्त्र जुयाः सार्वभौम जुइधुकुसेलि उकियात नालाकयाः थ्वकिया मूल्य मान्यतायात भ्रीगु मौलिक मोहनि नखलय् हिकाः थःपिसं छ्यलाबुला यंके मागु आःया आवश्यक्ता खः ।

नेपालमण्डलया आदि नेवाः जाति मध्य आदि काललिसें काष्ठकलाया धनी सिंकःमि शिल्पकार जातिं हना वयाच्वंगु मोहनि नखः नापं आगंद्यःया तःधंगुहे स्वापू दु । थ्व भ्री जातिं परम्परागत कथं हना वयाच्वंगु मोहनि नखः हने स्वयां छला न्ह्यः ञलाथ्व चौथी चथाः (भाद्रशुल्क चौथी, गणेश चतुर्थी) कुन्हु छेजः मुनाः बहनी चथाः पुजायाना मोहनि नखः यात लुमंका छलालिपाः वइगु मोहनि नखः तःजिक व सुथांलाक हनेफय्मा धका मनंतुना चथाःद्य (गणे द्यः) यात आव्हानयाना तु, पालुः सिसाबुसा, हलिमलि व भ्वय्ब्वछाया स्वाँक्वकाया छेजः पिसें भ्वय् नया चथाः पुजा क्वःचाय्की ।

चथाःया लच्छि लिपा कौलाथ्व पारु (आश्विन शुल्क प्रतिपदा) कुन्हु सुथ न्हापां नसंचाइलय् खुसीवनाः मोल्हुया खुसींपंच्चा कयाः आगं छे, छेँय् यंकाः नःलःस्वां पिइगु चाभ्यगते वा छन्हुन्ह्यः सुचिपिचुयाना बंथिलातथाय् बँय् पँच्चा प्वंकाः गणेय्द्यःया आकार दय्काः तःच्छो, व कःनि न्होला नःलःस्वाँ पिनाः नवदुर्गा भवानी आराधनायाना नःलःस्वाँ नीस्वनाः पुजा याइ । बहनि संन्याइले पुजा याइ । थुगु कथंहे द्धितिया, तृतिया, चौथी, पञ्चमी, षष्ठी कुन्हु नं सुथय् बहनि पुजायानाः नवदुर्गा भवानी पुजा यानाः हनेगु ज्या जुई ।

सप्तमी कुन्हु आगमय् च्वय्च्वंम्हद्यःयात (आगंमय् निम्ह द्यः दइ छम्ह द्यः च्वय् आगंकोथाय् (गुप्तकोथाय्) व छम्ह द्यः आगकोथाय् दइ)

(च्वय्च्वंम्ह द्यः द्यःखः धइगु आःया सुं पुस्तानं थं थेहे खः धकाः धाय् मफुनिथ्व छगू सोधखोजया विषय खः क्वया क्वथाय् च्वंम्ह द्यः धाःसा कुलगुरु श्री विश्वकर्माया रुपय् हना वयाच्वंगु दु । प्राचिन पौराणिक काललिसें श्री विश्वकर्मा यान्त्रिक व थीथी शिल्पकलाया प्रखर ज्ञातायारुपय् मान्य जुयावयाच्वंगु आख्यानत यक्व दु । भ्री नेवाः तय्सं श्री विश्वकर्मायात यान्त्रीकं शिल्पकला व शिल्पकाष्ठकलाया प्रखर ज्ञाता भैरब शक्तियारुपय् कयाः हना वयाच्वंगु दु ।) खा बलिबियाः पुजायाना हनेगु ज्या जुइ । उकुन्हु हे थःगु जीवन यापनया भ्वलय् थःपिनिगु लजगाः भ्रीसं छ्यलाबुलाय् हयाच्वनागु ज्याभःयात सफसुधर यानाः यचुपिचुका तइ । गैह्र नेवाःतय् थ्व कुन्हु फुलपाटी छेँ दुकायमाःगु परम्परा दु तर भ्री नेवाःतय् थ्व परम्परा खनेमदु ।

अष्टमी कुन्हु सुथय् चोखो नित्य जुया नवदुर्गा भवानी व अष्टमात्रिका शक्ति आराधना याना पुजायाय्गु ज्या जुइ । आगंमय् ग्वम्हःजः दुगु खः वगः हे अय्ला पतिं हःगु थापैंचाय् अैला वा थ्वं जाय्का दयंने केरालप्तेय् ला छपाएँ भुना तया आगंकोथा व छेखा पति थापैंचा स्वनेगु नं ज्या जुइ । नापं भ्रीगु जीवन यापनया भ्वलय् थःपिनिगु लजगाः अभ्रं सुथां लाय्मा व भ्रीगु काष्ठ शिल्पकला अभ्रं अप्वः दयेमा धकाः भाःपिया भ्रीसं छ्यलाबुलाय् हयाच्वनागु ज्याःभः यात स्वना, पालूमाः व तूमाः छाया कुलगूरु श्री विश्वकर्माद्यःयात साधना व पुजा यानाः हनेगु ज्या जुइ । सुथसिया अष्टमी पुजा सिधय्काः आगंमय् जःत दक्वस्यां समय नई । थुगु कथंहे जःतय् छेँ-छेँ पुजा यानाः समय् नयाः भ्वय् नय्गु ज्याः जुइ । बहनी सन्ध्याकालय् हानं पुजा याइ चान्हे कालरात्री पुजायाना हँय्चा बलि विइगु ज्या जुइ । अष्टमी कुन्हु बहनि छेँखा पति छेजः मुनाः कलश पुजायानाः नवदुर्गा भवानी व अष्टमात्रिका शक्तिपिंत आराधनायानाः छेँजःया नकीं नं स्वाँ व देखा (जनाई) या प्रतिक क्वोखा लःल्हाना विइगु ज्या जुइ । लःल्हाना काःगु देखा (जनाइ) या प्रतिक क्वोखा क्वोखाए धुंकाः केरा लप्तेय् कुलिंदानाः बजि तई, गुताधासा, ङा खें व अय्लाः थ्व तयाः भ्वय्ब्व न्हयः ज्याकी । छेंजः तय्सं थःथःगु भ्वय्ब्वलं द्यःछाय् धुँकाः छेँया नकिंनं ङा, खें व अय्लाः व थ्व सलिंचा छसीकथं लःल्हाना विया सुस्वास्थया कामना व जीवन सुथां लाय्मा, बिध्नवाधा छुंहे मवेमा धकाः भिन्तुना देछाइ छेँजःतय्स नं नवदुर्गा भवानी व अष्टमात्रिका मनंमन आराधनायानाः ख्यसंगं लःल्हाना कयाः भ्वय् कुछिभ्वय् नय्गु ज्या जुइ । कुछिभ्वय. नयेत देखा (जनैया) या प्रतिकया रुपय्) क्वखा माःगुया हुनि देखा काय्माःपिं जःतय्सं देखा मकाःगुलिं छन्हुया लागि सां देखाकाःगु भाःपिया कोखा लःल्हाना क्वयखाय्गु चलन जुया वयाच्वंगु खः । कुछिभ्वलय् क्वखा क्वखाय् माःपिं तेखाचो भारवाचोलय् ....***ल्यंदनिगु पेज ८य्***

सम्पादकीय

मोहनिया लसताय् भिंतुना

थनि निसें मोहनिया ज्याझ्वः न्हयाःगु दु । अथ्यला वंगु नःलास्वां पीगु न्हिं निसेंहे मोहनि नखः सुरु जूगु धाइ । थौं फुलपाति नेवाःतय्गु नितिं खास छुं्हे ज्या मदुसां गैर नेवाःतय्गु नितिं मोहनिया सुरुवातहे खः । कन्हय् कुछिभ्वय् कंस स्याको त्याको व प्यन्हुं चालं खः । थुयालिपा असं चालं छगू धुकाः नखत्यात सुरु जुइ व थ्व ज्याझ्वः पुन्हितक्क धाःसां छवाः वंकं नियन्तररुपं न्हयाइ ।

मोहनिया थुगु अलमल क्वचाल कि ख्वपय् निन्हुयंकं निथाय् साहित्य सम्मेलन जुइ, छथाय सांस्कृतिक ब्वज्या नं जुइ । थ्व निन्हुयंक जुइगु साहित्य सम्मेलनयात छु गुकथं कायेगु ? ल्वापु खः लाकि ख्याः खः ? वा नेवाः तय्त हायेकाच्वंगु सम्मेलनत खः ? छथाय् विराट नेपालभाषा साहित्य सम्मेलन याइ, मेख्य नेपालमजदुर किसान पार्टीया तःमुंज्या याइ । छन्हुहे लाकाः निन्हुयंकंयाइगु थुगु सम्मेलनतय्स नेवाः तय्त हिस्यानाच्वंगु जक्क मखुला ? उखे नेवाः तय्गु राष्ट्रिय संगठन नेवाः देय दबूया खुक्वःगु तःमुंज्या चुनावहे मयाकुसे स्थगित जुल । थ्व निगू घटना स्वये बलय् सामान्यथे च्वंसां थ्व निगू घटनां नेवाःतय्त विभाजित यानावयाच्वंगु दु । नेवाःत मिलय् जुयाः नयेमफूपिं मनूतथें प्यम्हसिगु न्हयःने उदाहरण जुयाः न्हयःने वयाच्वंगु दु । छु थुज्वःगु समस्यायात नेवाःतय्सं हल यायेहे मफुला ? समस्या वलकि थः थःगुहे ताःलं थःथःगुहे पहलं विश्लेषण यानाः तापाक्क च्वनाः अर्ति उपदेश वियाः थःपिन्त धन्य भाःपिया च्वनेगु लाकि ?

थुज्वःगु समस्या वाहेक भाषा ख्यलय मेमेगुन यक्को समस्यात मदुगु मखु । उकियात छगू छगूयानाः न्हयःने तय्गु पल्सा समष्टीगत रुपं भाषाख्यःयात छाय् समस्यां मुक्त यानाः छप्पं छधी जुयाः न्हयाःवनेमफूगु ? मेमेगु जातजातित स्वयाः नेवाःत सम्पन्न, शिक्षित, सामर्थ्यवान धाःथे ज्या धाःसा पाय्छि अःखः यानाः थः थवय् ल्वापु, वैमन्यस्य व भेद्भावं गवलेतक्क भ्री ल्यू ने लानाच्वंनेगु ?

छगू इलय् छिन्नभिन्न व थः धयागु भावना थनेहे मफूपिं आदिवासी जनजातित थौं छगू दशक लिपा गन. गन थ्यने धुंकल । गुरुङ्ग, मगः, तामाङ्ग, सेर्पा लगायत जनजातित थौं संगठित व जुदृढ जुयाः भौतिकरुपं जक्क सशक्त मखु, संघर्षया ख्यलय् नं न्हयःनेलाः । वंगु घटना, आन्दोलन, संघर्षया झ्वलय् नं आदिवासी जनजातितय्गु झ्वलय भ्री नेवाःतय्गु उपस्थिति उलि सन्तोषप्रद मजू, खनेमदु । थुज्याःगु अवस्थाय् आः मोहनि नखः न्हयानाच्वन – भ्रीगु ज्याझ्वः भिंतुना कालविल यायेगु, तुच्चा ज्याझ्व यायेगु ? अले थःपिंके दुगु सीमित साधन व श्रोतयात समय वजि नया फुकेगु ?

मोहनि नखःला न्हयावलें वइ । मोहनिया लसताय् भिंतुना नं भ्रीसं न्हयावलें बियावया । तर भ्री नेवाः तय्गु भिं जुयाच्वंगु दु लाकि मदु ? भिंतुना कयाः वा भिंतुना वियाः नं भ्रीगु भ्याःभचाहे भिं जुयाच्वंगु मदुसा व भिंतुना कायेगु वीगु ज्या सितिं वन । सितिं वनाच्वंगु ज्याय् ई छाय् फुकेगु ? साधन श्रोत छाय् फुकेगु ?

आः छक्वः थुखेपाखे विचाः यानाः भ्रीसं बियागु व कयागु भिंतुना सितिं मवंकेत कुतः यायेगु खःला ? भाषा ख्यलय विद्यमान समस्यात चीकेगु त्वःताः मात्रै औपचारिकता पूवकेगु ज्याखँ मुक्त जुइगु खःला ? थुगसीया मोहनि नखः रमभ्रम व ई छ्यायेगु स्वयाः छुं सकारात्मक हिउपाः हयेत ठोस ज्या यायेगु व यानाः क्यनेगु खःला ? मोहनि नखःयात धात्थेंगु नखः यानाः हनेगु जकं खःला ? सकारात्मक सोच तयाः भिंगु व वांलाःगु ज्या याये फयेमा भिंतुना ।

मोहनि नखः व रुपान्तरणया न्ह्यसः

उकिं मोहनि नखः धार्मिक उद्देश्य सामन्ती संस्कृतियात स्थापित यायेत व संरक्षण यायेत स्वनातःगु खःसा नं उकियात छुं मखु, थकाः अस्वीकार यायेगु व वहिस्कार यायेगुली थःपिनिगु पौरख तायेकेगु त्वःतेमाः ।

अमीर ताम्रकार

मोहनि नखः वल, आः छजु बांलागु वसः पुनेदै, छसाः साक्क भिंक नयेदै । गां गामय् थ्वह भावना व उद्देश्यं मोहनि नखःयात सकारात्मकरुपं कायेगु याइ । अर्थात ३६५ दिनया दुःखद व कष्टपूर्ण जीवनय् मोहनि वलकि निन्हु प्यन्हु सुख व शान्ति म्वायेदै । उकिं गांया जनजीवनय् मोहनि नखःयात सुख व शान्तिया नखःकथं कायेगु याइ । मोहनि नखः पीगु ज्या याइ । मोहनि नखःयात हर्ष व उल्लासमयीरुपं लनेगु ज्यायाइ ।

तर भ्री शरहया वासिन्दात प्यन्हुइ मपाः नखः हनेमाःपिं । गांया समस्या, दुःख व पीडापूर्ण जीवनंमुक्त । सुविधा सम्पन्न जीवनया म्वानाच्वनापिं । मोहनिया रमभ्रम व उल्लासमयी वातावरण धाःसा कम मजूनि । थुकिं कया वयाच्वंगु सामाजिक, धार्मिक व राजनीतिक मान्यता धाःसा अप्वयाः वनाच्वंगु महसूस जुइ ।

मोहनि नखःयात धार्मिकरुपं विचाः यानाः स्वयवले निपु बाखं स्वाकाः वयाच्वंगु प्रष्ट खनेदु । छपु बाखं खः - रामं राववणयात स्यानाः विजया दशमि मानय् याःगु बाखं व मेगु दुर्गा महिषाशुरयात बध यानाः बिजया दशमि मानय् याःगु बाखं । थ्व निगुलिं बाखं हिन्दु धर्मया बाखंत खः । थुकिइ गुलित सत्य व यथार्थ दु धकाः क्वछिनाः धायेफैगु अवस्था मदुसां - थ्व दक्को न्यँक बाखंत जक्क खः व हिन्दु धर्मया ३३ करोड द्यःत थें थुपिंनं - धार्मिक आस्थानापं जक्क स्वाः । सत्य व यथार्थनाप तापाकं नं स्वापू दइगु खँ मखु । तर मनूतय्गु अन्धविश्वासं मुक्त मजूतले थ्व हिन्दुधर्मया ३३ करोड द्यःत समाजय् दयां च्वनी व हिन्दुधर्मया अनुयायीतय्गु दिल व दिमागय् न्हयावले म्वानाहे च्वनी ।

मोहनि नखःयात धार्मिक मिखां जक्क स्वयाः थुकीइ लानाच्वंगु सामाजिक महत्व व मान्यतापति मिखा तिस्सिनाः भ्रीगु कल्याण जुइ मखु । अप्वः मनूतय् छु धापू दु धाःसा धर्मप्रति आस्था मदुपिं मतइपिं प्रगतिशील व्यक्तितय्सं धर्म धालकि थःपि अनं व्यागलं च्वनेगु व उगु धार्मिक समुदायपाखें व्यागलं च्वनेगु, अलगथलग च्वनेगु यानावयाच्वंगु दु । थ्व सही मखु उगु समूह न्हयाक्कोहे अन्ध विश्वासया पञ्जाय लानाच्वंसां इमित उगु पञ्जां मुक्त यायेगु जिम्मेवारी प्रगतिशील कम्युनिष्टतय्गु हे खः । उकिं उगु धार्मिक समूहनाप व्यागलं च्वनाः इमित मुक्त यायेफैमखु । इमिगु दिल व दिमाग दुगु अन्धविश्वास मुक्त यायेगु नितिं हरेक प्रगतिशील कम्युनिष्ट व्यक्तित्त उगु समूह दुने वनेमाः ,च्वनेमाः व इमित न्हयावलें इमिगु अन्धभक्त व अन्ध विश्वासयात चीकेगु कुतः यानां चनेमाः । नजिकया सम्पर्क व विचाः कालविल यानाः जक धर्म भिरुतय्त अन्धविश्वासं मुक्तं यायेफै ।

मोहनि नखः नं धार्मिक जक सामाजिक मान्यता व महत्व नं कयावयाच्वंगु दु । मोहनि नखः हनेत तापाक्क वनाच्वंपि थःथथिति, नाताकुतुम्बत नं मुनाः थाकुलिया ल्हातं सिन्हः तीगु भ्वय् नयेगु, भुइफसि पालेगु, नखत्या वनेगु, नखत्या ब्वनेगु आदि इत्यादी यानाः थःथितिन मुनेगु ज्या जुयावयाच्वंगु दु । मोहनि नखः नं वियावया च्वंगु थुगु सामाजिक महत्वयात भ्रीसं सकारात्मक रुपं कायेमाः ।

अथ्यला नखः धयागु धर्म व पुजा नाप स्वाना च्वनी । अथ्य धकाः हरेक नखःयात धर्म व पुजानाप हे स्वाका तयातयेगु जरुरत मदु । नखःयात थःपिनिगु जरुरत कथं धर्म व पुजां मुक्त यानाः न्हयःने यंके ज्यू वं यकेनं माः । थुज्वःगु सामाजिक मूल्य व मान्यताय् तक्यंगु व स्वाःगु नखःतय्गु थःपिनिगु आवश्यकता कथं हिला यंकेमाः ।

थ्व हिलेगु खँया लिसलिसे छता खँ छु स्पष्ट धाःसा मोहनि नाप स्वानाच्वंगु धर्म व पुजाया खँ बुलुंबुलुं कमजोर जुजुं वनाच्वंगु दु । देकुथिइ च्वनाः घन्टौं पुजा यायेगु संस्कार व धार्मिक कृयाकलाप सीमित व्यक्तियसं जक्क याःनि । देकुथिइ च्वनाः न्हयकं यायेगु लगायत ज्या वइगु स्वंगू पिधिं लिपा पूर्णत तनी वा छु छु प्रतिशतं जक्क याइ । थ्व मोहनिया चालंखुन्हु यायेगु भुइफसि पालेगु चलन् नं वइगु न्यागूति पुस्तालिपा तनीगु खनेदु । थुगुकथं थुइकाः वा मथुइकंहे थुगु मोहनि नखल सामाजिक मान्यता अप्वः कायेगु ज्या न्हयःने वंलिसे धार्मिक पक्षत कमजोर जुजुं मनुतयस त्वःताः वनाच्वंगु स्पष्ट खनेदया वये धुकूगु दु । गनतक्क बौद्ध धर्मालम्वीतय्गु खँ दु - मूर्ति पूजा याइपिं ला - द्यः व द्यःया थाय वनाः पुजापाथ यापिं बुद्धया दर्शनया अःखः ज्या याइपिं गथ्य बौद्ध धर्मालम्वीत जुइ ? मोहनिया दसमि खुन्हु बुद्ध धर्मपति थःगु जीवनया उद्देश्य दयेकूगु सम्राट अशोकं सस्त्र परित्याग यात । तर बज्रयानय् दुहांवनाच्वंपिं नेवाः बौद्धतय्सं चालंखुन्हु तरबार ज्वनाः महिषासुरया प्रतिक भुइफसि पालेगुया औचित्य छु ? जन्मं जक्क बौद्ध जुया च्वंपिं नेवाःत कर्म गबले बोद्ध जुइगु खः, धायेमफु ।

मोहनियात धार्मिक मान्यता वियावयाच्वंगुयाहे कारण मोहनियात हिन्दुतय्गु नखः धकाः आदिवासी जनजातितय्गु छगू पुचलं वहिष्कार तकं याना वःगु दु । कम्युनिष्ट व प्रगतिशील व्यक्तितय्सं मोहनियात हिन्दु संस्कार व धर्म नाप जक्क स्वाकाः मानय् मयायेगु यानाच्वंगु दुसा आदिवासी जनजातितय् छगू पुचलं मोहनियात वहिष्कार यायगु ज्या न्हयाका वःगु दु । मोहनियात खर्चालु, तडक भदक अय्लाः त्वनाः म्वाःमदुगु हल्ला यायेगु, ल्वापु ख्यापु यायेगु धकाः द्वपं वियाः नखःया कमी कमजोरयात न्हयःने तयाः मोहनि नखःयात त्वःतेगु खँ नं वयाच्वंगु दु । तर थ्व खँय् वयकःपिं सफल मदु, नत वहिष्कार हे ताःलाना च्वंगु दु । नखःयात वहिष्कार वा समर्थन यायेगु स्वयाः उकियात थःपिनिगु अधिकतम सदुपयोग यायेगु स्वयेमाः । कमजोर पक्षयात चीकाः सामाजिक व राजनीतिक पक्ष स्वयाः बहुसंख्यक जनताया पक्षय छ्यलेत स्वयेमाः ।

मोहनि नखःयात राजनीतिक महत्वया विषय नं जुयावयाच्वंगु दु । मोहनि नखःयात राजनीतिक पार्टीतय्स सहलहया ज्याभ्वः तयेगु, तुच्चाया ज्याभ्वः तयेगु भिंतुना कालविल यायेगु लगायत खँ मोहनि नखःयात राजनीतिक व सामाजिक लिसे राजनीतिक मान्यता कयावःगुयाहे छुमां खः । भिंतुनाया काल विलया ज्याभ्वल राजनीतिक व्यक्तितय्त छथाय मुंकाः सहलह यायेगु वातावरण दयेकेगु ज्या जक्क जुयावयाच्वंगु मखु, ततःधंगु राजनीतिक समस्यात समाधानयायेत नं मौका व अवसर बीगु यानावयाच्वंगु दु धायेत थाकु मजू ।

उकिं मोहनि नखः धार्मिक उद्देश्य सामन्ती संस्कृतियात स्थापित यायेत व संरक्षण यायेत स्वनातःगु खःसा नं उकियात छुं मखु, थकाः अस्वीकार यायेगु व वहिस्कार यायेगुली थःपिनिगु पौरख तायेकेगु त्वःतेमाः । हरेक धार्मिक पक्षयात कमजोर यायां सामाजिक व राजनीतिक महत्व व मान्यतायात न्हयःनेतयाः उकियात थःपिनिगु पक्षय्, जनताया पक्षय् रुपान्तरित यायेगु कुतः भ्रीसं यायेमाः । वहिस्कारं परिवर्तन हहमखु । वल्कि भ्री थःपिं जक्क वहिस्कृत जूवनेफु । भ्री समाजया तःधंगु हिस्सां व्यागलं लायेफु । उकिं परिवर्तनयात आत्मसात यानाः हरेक सामन्ती संस्कार व धर्मयात न्हूगु जनपक्षीय संस्कृतिइ रुपान्तरित यायेत स्वयेमाः । हिउपाःया अर्थ दकले न्हापां थः हिलेगु अले समाजयात हिलेगु खः । थःहिलाः समाज पिनेच्वनेगु ज्या भ्रीगु पाखे जुइमज्यू । थ्व ला समाज पलायन खः छगूकथं । समाजं पलायन जुयाः भ्रीसं यायेफैगु छुंहे मखु । थः हिलेगुया अर्थ समाजय च्वंपि छम्ह छम्ह व्यक्द्दित्तया दिल व दिमागय् प्या प्यपुंथें व्यपुनाच्वंगु अन्धविश्वास अर्थात पुलांगु धार्मिक मान्यता व मूल्ययात हिलेगु खः । थ्व ज्या उगु समाजं विसुं वनाः पिनेच्वनाः मखु, इमिगु हे दुने दुहांवनाः, इपिनापहे च्वनाः जक हिलेफै, इमित मुक्त यायेफै । मोहनिया नखःया लसताय् भ्रीसं थुइकेगु मू खँ धयागु थ्व हे खः ।

email:ammr_rt@hotmail.com

झीगु स्वनिगः दैनिक

नेवाः राज्यया निर्तिं नेवाः नुगः ब्वलंकेत

झीगु स्वनिगः न्हिपौ दँ ११ ■ ल्याः ३०५ ■ ने.सं. ११३२ कौलाथ्व सप्तमि ■ वि.सं. २०६९ कार्तिक ५ ■ ई.सं. Oct 21, 2012 ■ आइतवाः ■ मू : ५/– Jheegu Swanigah Daily

पुनर्स्थापना व चुनाव निगू नं विकल्प मखु : प्रजातपति

किपू (झीगु स्वनिगः)

नेकपा–माओवादीया केन्द्रीय दुजः नापं नेवाः राज्य समितिया छ्याञ्जे डिके प्रजापतिं आः निर्वाचन व पुनर्स्थापना निगुलिं निकास मखु धयादिल। निर्वाचन क्षेत्र नं. १० या इन्चार्ज विरातया नायःसुइ पार्टीया १० नं क्षेत्रया स्थानियवासी जुयाः नं थीथी थासय् ज्यायानाच्वंपिं कार्यकर्तातय्गु उपस्थितिइ जूगु उगु राजु पुतवारं न्ह्याकादीगु उगु ज्याभ्वलय् सितलं लसकुस न्वचु बियादीगु खःसा पार्टीया केन्द्रीय दुजः नापं नेवाः राज्य समितिया सह इन्चार्ज पवनमान श्रेष्ठं नं न्वंवानादीगु खः।

मोहनि नखःया इलय् नं विकल्पया बारे बहस

यँ(झीगु स्वनिगः)

राजनीतिक रुपं जक मखु संवैधाकि रुपं नं अन्यौलता ब्वलनाच्वंगुयात निकास बिइगु निर्तिं थीथी विकल्पया बारे निरन्तर रुपं हे वहस जुयाच्वंगु अवस्था दु। थ्व बहस मोहनि नखःया दुने क्वचानाः न्हूगु कथं न्ह्याः वनीगु अवस्था धाःसा मदु।

मोहनि नखःया इलय् नं गोलमेच सभा, संविधानसभा पुनर्स्थापना अले न्हूगु चुनावया बारे निरन्तर रुपं हे बहस जुइगु अवस्था दु। आः तकया दुने थीथी विकल्पत मध्ये नेकपा–माओवादीं गोलमेच सभाया माध्यमं निकास बिइमाः धयाच्वंगु दुसा अथे हे सरकारया नेतृत्व यानाच्वंगु एकीकृत नेकपा (माओवादी)या नायः पुष्पकमल दाहाल प्रचण्डं संविधानसभाया पुनस्थापनाया एजेण्डा न्ह्यःनेतयाच्वंगु दु। अथे हे कांग्रेस व एमालेया नेतातय्सं धाःसा आः तत्यंक हे चुनावय् वनेमाः धकाः अडान कयाच्वंगु दु।

अले निकासया निर्तिं मूल रुपं प्रधानमन्त्री डा. बाबुराम भट्टराई नं राजीनामा बियामदीगुलिं हे पंगः ब्वलनाच्वंगु खः धयाच्वंगु अवस्था दुसां मोहनि नखःया दुने तकं वय्कलं राजीनामा बियादीगु संभावना मदु। अले वहस न्ह्याक्व हे जूसां नं सहमति जुइगु संभावना धाःसा तसकं म्हो जक दु। उकिं आः कार्तिक महिना तक नं सहमति मजुइगु अवस्थाय् न्हूगु बजेट हयेमाःगु अवस्था जब ब्वलनी अबले जक नेपाःया राजनीतिक दलया नेतात हथाय् चायाः न्ह्याः वनीगु अवस्था दु।

सरकारवादी मोर्चापाखें निगू हे विकल्प खुल्ला यात

राजनीतिक निकासया निर्तिं सरकारय् दुथ्याःगु दलया मंकाःगु मोर्चां आः निगू हे विकल्पयात खुल्ला याःगु दु। एमाओवादी, मधेसवादी दल नापं मेमेगु चिची धंगु दलत दथ्याःगु सरकारवादी दलतय्गु मंकाः मोर्चां संविधानसभा पुनर्स्थापना यायेगु जूसां अले चुनाव यायेगु जूसां निगू हे विकल्पया बारे खुल्ला याःगु दु।

म्हिगः शनिवाः च्वंगु सरकारवादी दलतय्गु मंकाः मोर्चां अथे निर्णय याःगु खः।

यदि तप्यंक हे चुनाव यायेगु जूसा वर्तमान सरकारयात हे राष्ट्रिय सहमतिया स्वरुप बियाः वनेगु अले संविधान सभा पुनर्स्थापना यायेगु जूसा संविधान जारी यानाः न्हूगु कथंया राष्ट्रिय सहमतिया सरकार दयेकेगु धैगु विषययात कयाः सहलह ब्याकाः अथे उगु मोर्चां निगू हे विकल्पया बारे खुल्ला याःगु खः।